

2017/90

ONTVANGEN 23 OKT. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

+ + deeltijd

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

CHE
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 80
6710 BB EDE

Hoger Onderwijs en

Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum **20 OKT. 2017**

Betreft Macrodoelmatigheidsbesluit Pedagogisch Educatief Medewerker te Ede

Onze referentie
1267088

Uw brief van
26 september 2017

Uw referentie
17.048

Bijlagen
1

Geacht college,

Met uw brief van 26 september 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 26 september 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker te verzorgen als bekostigde opleiding (deeltijd) in de gemeente Ede. De opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel Gedrag en Maatschappij en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 oktober september 2017, kenmerk 2017/90, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Pedagogische Educatief Medewerker te verzorgen als bekostigde opleiding in de gemeente Ede. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, bepaal ik dat mijn instemming alleen de deeltijdse vorm van onderhavige opleiding betreft.

Voorts is de brief 'Wetsvoorstel invoering associate degree-opleiding' (2 maart 2017, kenmerk 1106268) van toepassing. Dit in acht nemende, gaat het hier om een besluit dat rechtskracht verkrijgt op het moment dat de wet Invoering associate degree-opleiding in werking treedt. Dat moment zal bij koninklijk besluit worden bepaald.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar de genoemde adviezen van de CDHO.

Onze referentie
1267088

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe Ad-opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag hiervoor in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Vereniging Hogescholen, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 10 oktober 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Christelijke Hogeschool Ede ten behoeve van de hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker te Ede.

onderwerp advies nieuwe opleiding hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker Christelijke Hogeschool Ede Ede Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden. Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2017/90

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 26 september 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Christelijke Hogeschool Ede om de hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) als bekostigde opleiding te verzorgen te Ede (brief van 26 september 2017 met kenmerk 17.048). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
10 oktober 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Christelijke Hogeschool Ede
deeltijd
hbo Ad
Pedagogisch Educatief
Medewerker
Ede

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Christelijke Hogeschool Ede om de hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker als bekostigde opleiding te Ede te verzorgen.

ons kenmerk
2017/90

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Voorts is de brief van de Minister van OCW d.d. 2 maart 2017 inzake het wetsvoorstel invoering Ad opleidingen (kenmerk 1106268) van toepassing. Deze aanvraag is conform de inhoud van voornoemde brief door de CDHO beoordeeld als opleiding. Goedkeuring van deze aanvraag leidt tot voorwaardelijke goedkeuring totdat de voornoemde wet in werking is getreden. Op dat moment wordt het voorlopig besluit omgezet naar een definitief besluit.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Ad PEM in Ede aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Ad in het Croho onderdeel Gedrag en Maatschappij. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. De Ad sluit aan op de bachelor Leraar basisonderwijs en de bachelor Social Work. De opleiding is gericht op de ontwikkeling van het kind van 0 tot 18 jaar. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4 diploma in een educatieve of sociaalpedagogische richting, studenten met een havo of vwo diploma. Studenten moeten bij aanvang van en tijdens de opleiding beschikken over een relevante werkplek van tenminste 16 uur per week. Afgestudeerden van de opleiding kunnen als pedagogisch medewerker aan het werk in de kinderopvang, vroeg- en voorschoolse educatie, als leraar-ondersteuner in het primair onderwijs of in de jeugdhulpverlening.

pagina 2 van 6 Tegelijk met dit voornemen heeft de CDHO het voornemen van Saxion ontvangen om een Ad PEM in deeltijd in Enschede te realiseren. De commissie heeft de beide aanvragen in samenhang beoordeeld.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager geeft aan dat de Ad PEM reeds wordt aangeboden door de Hogeschool Rotterdam en iPabo (isatcode 80081). De sterk verwante Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie (PPKE) wordt aangeboden door de Katholieke Pabo Zwolle. Recentelijk heeft de CDHO bovendien aanvragen voor Ad's PEM, PPKE en PEP van de Hogeschool Zeeland, Hanzehogeschool, Windesheim, Fontys en Driestar goedgekeurd. Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding al bestaat. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding PEM aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar een groot aantal bronnen, waaronder de Strategische Agenda van OCW 2015-2025, het huidige beleid van het departement van SZW m.b.t. kinderopvang, het SER rapport 'Gelijk goed van start. Visie op het toekomstige stelsel van voorzieningen voor jonge kinderen' uit 2016 en voorstellen van de Taskforce Samenwerking Onderwijs en Kinderopvang die de Minister van SZW en de Staatssecretaris van OCW in 2017 adviseerde.

In de Strategische Agenda 2015-2025 benoemt de Minister de toegevoegde waarde van de Ad binnen het hoger onderwijsbestel. De zelfstandige positie van de Ad wordt bekrachtigd in de wet die nu voorligt bij de Eerste Kamer. De Ad PEM kan volgens aanvrager een bijdrage leveren aan het terugdringen van het lerarentekort, doordat afgestudeerden kunnen instromen in de hbo bacheloropleiding tot Leraar basisonderwijs en daarmee de instroom in de pabo vergroten. De Ad PEM sluit verder aan op SZW beleid inzake de verhoging van de kwaliteit van de kinderopvang doordat het opleidingsniveau van de medewerkers wordt verhoogd (wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang, van kracht vanaf januari 2018). In bovengenoemd SER rapport wordt het belang van kwalitatief goede vroeg- en voorschoolse educatie benadrukt, alsmede de grote rol die het opleidingsniveau van de pedagogisch medewerker daarbij speelt. De Taskforce Samenwerking Onderwijs en Kinderopvang bepleit nauwere samenwerking tussen basisonderwijs, kinderopvang en jeugdzorg, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van Integrale Kind Centra. Ook daarbij kan de Ad PEM een rol spelen. De commissie constateert dat de Ad PEM aansluit op een maatschappelijke behoefte.

pagina 3 van 6 Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad PEM refereert aanvrager aan ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020', de Sectorrapportage Zorg en Welzijn van het UWV (2016), cijfers over de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de kinderopvang van de brancheorganisatie FCB (2016) en het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek Gehandicaptenzorg. Effect van transitie op organisatie en medewerker' van Bureau Bartels uit 2017. Aanvrager heeft Hobéon een werkveldonderzoek laten uitvoeren. Aangezien de vragenlijst slechts door 9 personen is ingevuld zijn de uitkomsten niet meer dan indicatief. De commissie heeft daarnaast ROA's database AIS geraadpleegd.

Uit AIS blijkt dat er voor de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten geen knelpunten worden verwacht in de personeelsvoorziening in de periode tot 2020.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1000	1	0.1	gemiddeld
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte vervangingsvraag tot 2020		19400	15	2.4	gemiddeld
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte baanopeningen tot 2020		20400	16	2.5	laag
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	ITXB knelpunten beroepsgroep in 2020	0.96				geen

Bron: ROA, AIS

Het UWV constateert in de sectorbeschrijving 'Welzijn, jeugdzorg en kinderopvang' van februari 2016 dat het aantal werknemers in de kinderopvang tussen 2011 en 2014 met 23.000, bijna een kwart, is gedaald (p. 5 en p. 12). Er is sprake van grote personeelsoverschotten in de sector Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang (p. 5). Het UWV geeft aan dat de arbeidsmarktperspectieven voor starters vanuit hbo of wo opleidingen in de sector Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang niet goed zijn. Vacatures kunnen volgens het UWV vooralsnog worden vervuld met werkzoekenden binnen de eigen sector. UWV stelt dat het personeelsoverschot aan pedagogisch medewerkers niveau 4 kan afnemen en in 2016 of 2017 om kan slaan in een tekort ten gevolge van plannen voor belastingherziening en een aantrekkelijke economie. Het UWV verwacht wel dat binnen de sector kinderopvang gestreefd wordt naar een hoger opleidingsniveau van de zittende medewerkers.

Brancheorganisatie FCB heeft in 2016 een factsheet gemaakt waarin een overzicht wordt gegeven van het aantal werknemers en gebruikte kinderopvanguren in 2015 in Nederland en in de voor deze Ad relevante regio's midden en zuidwest Gelderland. Hierbij wordt ook een prognose gegeven voor de jaren erna. FCB verwacht dat het aantal werknemers in de kinderopvang en het aantal afgenomen opvanguren in deze regio's zal stijgen in de periode 2016-2020. FCB verwacht voor 2017 een groei van 3%, afnemend naar een groei van 0,5% in 2020. Bij deze prognose is nog geen rekening gehouden met een mogelijke groei in het aantal afgenomen uren kinderopvang die voortkomt uit de extra gelden die vanaf 2018 voor kinderopvang worden uitgetrokken (wet IKK). De prognose van FCB heeft betrekking op alle medewerkers in de kinderopvang, dus zowel mbo als hbo niveau. In de meest recente factsheet van FCB is aangegeven dat het totale aantal medewerkers in de kinderopvang waarschijnlijk zal stijgen van 76.900 in 2016 naar 84.500 in 2020 (regio zuidwest Gelderland: van 2107 naar 2280, regio midden Gelderland van 2477 naar 2709 in de periode 2016 tot 2020).

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 6 Uit het rapport van Bureau Bartels blijkt dat er een flink tekort wordt voorspeld aan medewerkers in de geestelijke gezondheidszorg, met name bij de hogere niveaus. Het is echter niet duidelijk of afgestudeerden van de Ad PEM een bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van dat tekort. Tenslotte geeft aanvrager aan dat er flinke tekorten worden verwacht aan leerkrachten in het basisonderwijs, zowel landelijk als in Gelderland. Aanvrager betoogt dat Ad'ers PEM hier indirect een bijdrage aan kunnen leveren doordat zij na afronding van de Ad kunnen instromen in de pabo. Dit laatste onderdeel heeft de commissie niet bij de beoordeling betrokken aangezien de Ad een eigenstandig uitstroomprofiel heeft. Aanvrager heeft niet aangetoond dat er een concrete vraag naar leraar-ondersteuners in het primair onderwijs bestaat. Op grond van het bovenstaande constateert de commissie dat een kleine arbeidsmarktbehoefte aannemelijk is gemaakt. Die arbeidsmarktbehoefte komt met name voort uit de verhoging van het niveau van medewerkers in de kinderopvang.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte. Aanvrager heeft daarbij ook aangetoond dat sprake is van een behoefte aan opscholing van zittende medewerkers in de kinderopvang, zowel landelijk als regionaal. De kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte is echter gering. Aanvrager heeft ervoor gekozen om de Ad PEM uitsluitend in deeltijd aan te bieden en stelt daarbij de eis dat studenten gedurende de opleiding over een relevante baan of leerwerkplek van tenminste 16 uur per week dienen te beschikken. Doordat de opleiding uitsluitend toegankelijk is voor werkenden genereren de studenten na afronding van dit Ad programma geen extra druk op de arbeidsmarkt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een drietal zwaartepunten vastgelegd, te weten Zorg, educatie en welzijn. De voorgenomen hbo Ad PEM sluit aan op deze drie zwaartepunten. Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 26 september 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de CHE om de hbo Ad opleiding PEM in Ede aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom is de afgelopen jaren gegroeid. De commissie heeft daarnaast de instroomprognoses in verwante Ad programma's PEM, PPKE en PEP onderzocht.

Opleiding	instelling	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/2016	2016/2017
Ad PEM	Hogeschool iPABO Amsterdam Alkmaar	0	0	0	0	0	12
Ad PEM	Hogeschool Rotterdam	18	69	120	108	115	148

Bron: BronHO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een interessepeiling onder werknemers in de kinderopvang

pagina 5 van 6 en studenten van het ROC Hoornbeek College. Aanvrager verwacht dat circa 25 studenten jaarlijks zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen Ad wordt afgezet tegen de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien enige ruimte is om deze Ad binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie acht het daarbij essentieel dat aanvrager eist dat studenten beschikken over een relevante baan of leerwerkplek en dat de Ad dus uitsluitend voor werkenden wordt ingericht.

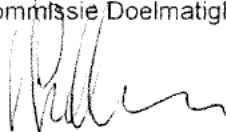
Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur in Ede. In Ede biedt aanvrager de hbo bachelor Leraar basisonderwijs en de bachelor Social Work aan. De Ad PEM is verbonden aan het lectoraat jeugd en gezin en past binnen de doorlopende leerlijnen die worden vormgegeven in samenwerking met het ROC Utrecht, ROC A12 en Hoornbeek College. In het kader van de bestaande bacheloropleidingen wordt samengewerkt met het afnemend werkveld in de regio.

Vestiging van de opleiding in Ede heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod; de verwante Ad programma's zijn gevestigd in Zwolle, Rotterdam, Amsterdam en Alkmaar en worden gevestigd in Vlissingen, Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Gouda, Groningen en Almere.

De commissie concludeert dat er een beperkte ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de deeltijd hbo Ad PEM in Ede te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.